

Sektorové dohody ve WTO

Mezinárodní obchodní režim, jaro 2023

Minulá hodina

- Vznik WTO, její institucionální a právní struktura; systém řešení sporů
- Selhání Katarského kola

Dnes

- Zemědělství a textil – dvě oblasti, ve kterých měly tradičně **komparativní výhodu rozvojové země**

Dnes

- Zemědělství a textil – dvě oblasti, ve kterých měly tradičně komparativní výhodu rozvojové země
- > **neochota vyspělých států podřídít tyto oblasti liberálnímu režimu GATT**
- > subvence, kvóty, relativně vysoká cla

Dnes

- Zemědělství a textil – dvě oblasti, ve kterých měly tradičně komparativní výhodu rozvojové země
- > neochota vyspělých států podřídít tyto oblasti liberálnímu režimu GATT
- > subvence, kvóty, relativně vysoká cla

- + **vícestranné dohody WTO** – zvláštní pravidla zavazující jen část členů
- > **typicky vyspělé státy**

Zemědělství

Zemědělství – vyspělé země

- Okolo 1-2 % HDP!, cca 4 % zaměstnanců
- Ale obrovský vliv na obchodní a dotační politiku

Zemědělství – vyspělé země

- Okolo 1-2 % HDP!, cca 4 % zaměstnanců
- Ale obrovský vliv na obchodní a dotační politiku
- Silná, organizovaná **zájmová skupina** + jídlo tvoří **malou část výdajů** domácností > **problém kolektivní akce**

Problém kolektivní akce

- Pro spotřebitele vyšší cena mouky/cukru/cibule atd. znamená zlomek výdajů
- Pro producenta je vyšší cena klíčová
- > Malé množství producentů vytvoří lobby, **spotřebitelé se nikdy nezorganizují**, protože je to nezajímá

Zemědělství – vyspělé země

- Zvláštní vnímaná hodnota zemědělství vs. podnikání jako každé jiné

Zemědělství – vyspělé země

- Zvláštní vnímaná hodnota zemědělství vs. podnikání jako každé jiné
- **Bezpečnostní, konzervativní a sentimentální motivy protekcionismu** (soběstačnost, potravinová bezpečnost, zachování tradičního způsobu života....)
- Dovážet jídlo je často intuitivně považováno za nemorální

Zemědělství – vyspělé země

- Zvláštní vnímaná hodnota zemědělství vs. podnikání jako každé jiné
- **Bezpečnostní, konzervativní a sentimentální motivy protekcionismu** (soběstačnost, potravinová bezpečnost, zachování tradičního způsobu života....)
- Dovážet jídlo je často intuitivně považováno za nemorální
- > „Jak je možné, že dovážíme vajíčka/česnek z Polska, když jsme schopní si je vypěstovat sami?“

Zemědělství – vyspělé země

- Zvláštní vnímaná hodnota zemědělství vs. podnikání jako každé jiné
- **Bezpečnostní, konzervativní a sentimentální motivy protekcionismu** (soběstačnost, potravinová bezpečnost, zachování tradičního způsobu života....)
- Dovážet jídlo je často intuitivně považováno za nemorální
- > „Jak je možné, že dovážíme vajíčka/česnek z Polska, když jsme **schopní** si je vypěstovat sami?“
- x komparativní výhoda

Zemědělství – vyspělé země

- x komparativní výhoda
- x textil – tam bylo hodně ohrožených pracovních míst, ale emocionální vazbu na to nemáme

Zemědělství – rozvojové země

Zemědělství – rozvojové země

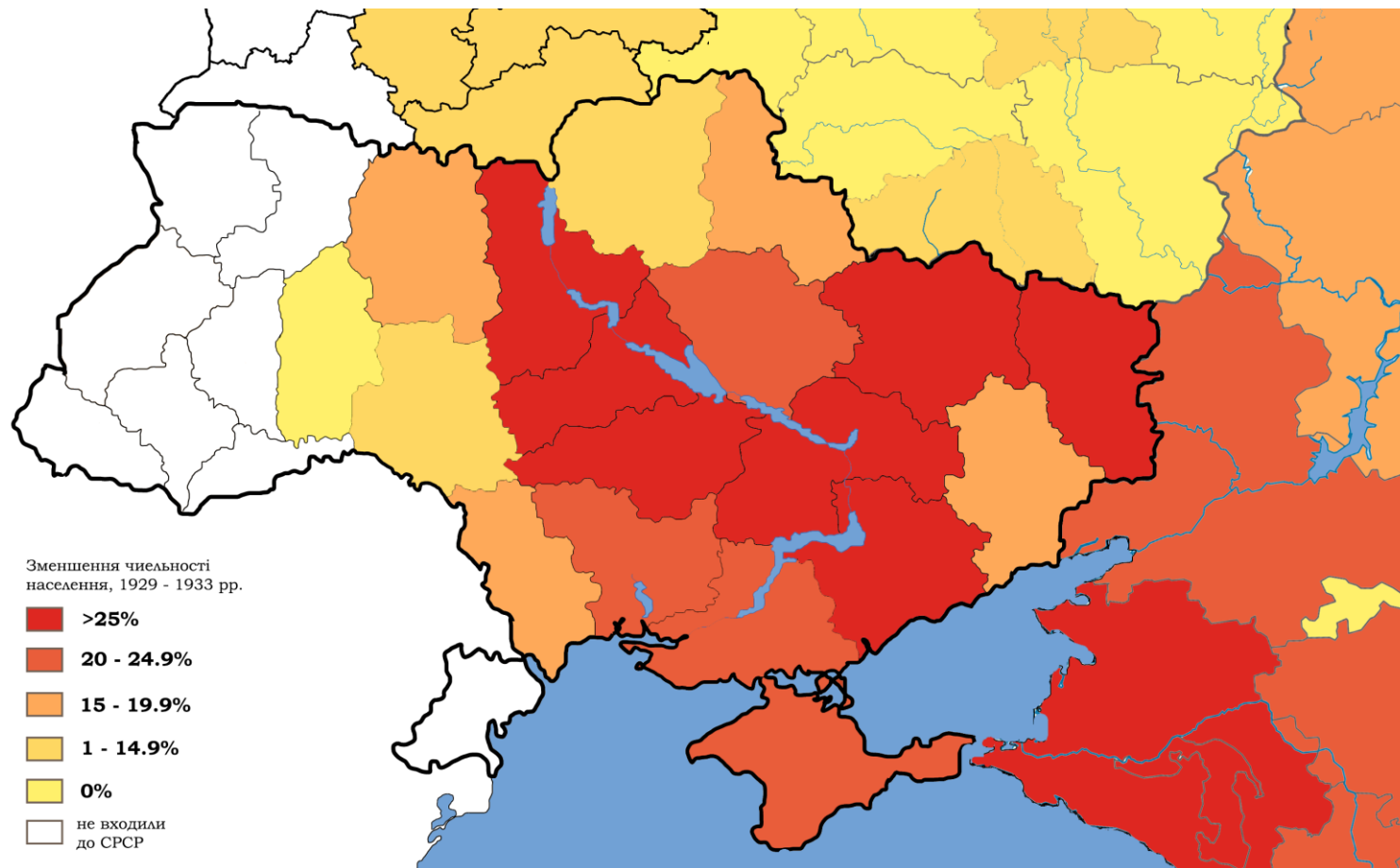
- **Organizovanou zájmovou skupinou jsou města a průmysl!**

Zemědělství – rozvojové země

- **Organizovanou zájmovou skupinou jsou města a průmysl!**
- Velký poměr výdajů domácností na jídlo > tlak na levné importy jídla

Zemědělství – rozvojové země

- **Organizovanou zájmovou skupinou jsou města a průmysl!**
- Velký poměr výdajů domácností na jídlo > tlak na levné importy jídla
- Daně na zemědělství, výkup státem pod cenou > podpora průmyslu a urbanizace (LATAM po WWII, SSSR za Stalina)

Zemědělství – rozvojové země

- **Organizovanou zájmovou skupinou jsou města a průmysl!**
- Velký poměr výdajů domácností na jídlo > tlak na levné importy jídla
- Daně na zemědělství, výkup státem pod cenou > podpora průmyslu a urbanizace (LATAM po WWII, SSSR za Stalina)
- **Směnné relace, klesající úspory z rozsahu – lepší produkovat méně**

Zemědělství – rozvojové země

- **Organizovanou zájmovou skupinou jsou města a průmysl!**
- Velký poměr výdajů domácností na jídlo > tlak na levné importy jídla
- Daně na zemědělství, výkup státem pod cenou > podpora průmyslu a urbanizace (LATAM po WWII, SSSR za Stalina)
- Směnné relace, klesající úspory z rozsahu – lepší produkovat méně
- **Okolo roku 1990 obrat**, dnes je zemědělství daněno především v nejchudších státech světa (Afrika)

- Tradičně: vyspělé země chtějí protekcionismus, rozvojové země volný obchod

Zemědělství – GATT 1947

- **GATT 1947 – zahrnuto**, ovšem na nátlak amerických farmářů mírnější režim

Zemědělství – GATT 1947

- **GATT 1947 – zahrnuje**, ovšem na nátlak amerických farmářů mírnější režim
- Povolené používat kvóty, pokud země zároveň provede opatření ke snížení produkce (**dnes už toto neplatí**)

Zemědělství – GATT 1947

- **GATT 1947 – zahrnuto**, ovšem na nátlak amerických farmářů mírnější režim
- Povoleny používat kvóty, pokud země zároveň provede opatření ke snížení produkce (**dnes už toto neplatí**)
- Byly povoleny exportní subvence (**toto už také neplatí**)

Zemědělství – GATT 1947

- **GATT 1947 – zahrnuto**, ovšem na nátlak amerických farmářů mírnější režim
- Povoleny používat kvóty, pokud země zároveň provede opatření ke snížení produkce (**dnes už toto neplatí**)
- Byly povoleny exportní subvence (**toto už také neplatí**)
- USA si přesto v roce 1955 pro zemědělství vyjednaly **celkovou výjimku**, EHS je následovalo hned při vzniku 1957 > **CAP**

Zemědělství – GATT 1947

- GATT 1947 – zahrnuto, ovšem na nátlak amerických farmářů mírnější režim
- Povoleny používat kvóty, pokud země zároveň provede opatření ke snížení produkce (**dnes už toto neplatí**)
- Byly povoleny exportní subvence (**toto už také neplatí**)
- USA si přesto v roce 1955 pro zemědělství vyjednaly celkovou výjimku, EHS je následovalo hned při vzniku 1957 > CAP
- **Zemědělství od té doby nebylo režimem GATT pokryto**

Zemědělství – GATT 1947

- **USA v reakci na CAP změnily názor**, od 60. let paradoxně prosazují opětovné zahrnutí zemědělství do režimu GATT

Zemědělství – GATT 1947

- **USA v reakci na CAP změnilý názor**, od 60. let paradoxně prosazovaly opětovné zahrnutí zemědělství do režimu GATT
- x EU chtěla řízený obchod
- **V EU i USA postupný nárůst podpory, vrchol v 80. letech** - obrovské výdaje, oba bloky se staly **čistými vývozci** u zboží, kde nemají komparativní výhodu

Zemědělství – GATT 1947

- **USA v reakci na CAP změnily názor**, od 60. let paradoxně prosazovaly opětovné zahrnutí zemědělství do režimu GATT
- x EU chtěla řízený obchod
- **V EU i USA postupný nárůst podpory, vrchol v 80. letech** - obrovské výdaje, oba bloky se staly **čistými vývozci** u zboží, kde nemají komparativní výhodu
- **CAP – tehdy 70 % výdajů ES, dnes necelých 40 %**

Případová studie – původní CAP

Případová studie – původní CAP

- **Garantovaná cena** – při poklesu za tuto cenu EU produkty vykoupila

Případová studie – původní CAP

- **Garantovaná cena** – při poklesu za tuto cenu EU produkty vykoupila
- **Prahová cena** – vyšší než garantovaná, pod ní nebyly vpuštěny importy
- Kvazi-clo : prahová cena – nejnižší reprezentativní cena na světovém trhu > **zvýšení ceny importu na prahovou cenu**

Případová studie – původní CAP

- **Garantovaná cena** – při poklesu za tuto cenu EU produkty vykoupila
- **Prahová cena** – vyšší než garantovaná, pod ní nebyly vpuštěny importy
- Kvazi-clo : prahová cena – nejnižší reprezentativní cena na světovém trhu > **zvýšení ceny importu na prahovou cenu**
- **Exportní subvence**: evropská cena – světová cena
- = prodám ve světě stejně jako v Evropě

- **> snaha, aby evropský farmář vůbec nepřišel do styku se světovým trhem**

- **> snaha, aby evropský farmář vůbec nepřišel do styku se světovým trhem**
- „hory másla, jezera vína“

Případová studie – cukr v EU

- **Výroba cukru z řepy je dvakrát dražší než z třtiny**

Případová studie – cukr v EU

- **Výroba cukru z řepy je dvakrát dražší než z třtiny**
- Z řepy se začal vyrábět jako náhražka za Napoleonských válek

Případová studie – cukr v EU

- **Výroba cukru z řepy je dvakrát dražší než z třtiny**
- Z řepy se začal vyrábět jako náhražka za Napoleonských válek
- 1970 – ES čistý roční import 2,5 milionu tun, **2000 měla EU čistý roční export 5 milionů tun** (2. největší exportér po Brazílii)

Případová studie – cukr v EU

- **Výroba cukru z řepy je dvakrát dražší než z třtiny**
- Z řepy se začal vyrábět jako náhražka za Napoleonských válek
- 1970 – ES čistý roční import 2,5 milionu tun, 2000 měla EU čistý roční export 5 milionů tun (2. největší exportér po Brazílii)
- Co se stalo mezitím?

Případová studie – cukr v EU

- **Subvence** ve výši dvojnásobku světové ceny, **90 % clo**
- **Kvóta** na maximální množství cukru prodané za rok – zbytek vývoz

Případová studie – cukr v EU

- **Subvence** ve výši dvojnásobku světové ceny, **90 % clo**
- **Kvóta** na maximální množství cukru prodané za rok – zbytek vývoz
- Zároveň importy z rozvojových zemí – garantovaný přístup na trh pro bývalé kolonie – **obratem se ztrátou vyváženo**
- = draze se clem dovezeme, potom to musíme levně vyvést za světovou cenu

Případová studie – cukr v EU

- **Subvence** ve výši dvojnásobku světové ceny, **90 % clo**
- **Kvóta** na maximální množství cukru prodané za rok – zbytek vývoz
- Zároveň importy z rozvojových zemí – garantovaný přístup na trh pro bývalé kolonie – **obratem se ztrátou vyváženo**
- = draze se clem dovezeme, potom to musíme levně vyvést za světovou cenu
- Světová banka (**1986**) – jenom podpora **cukru a hovězího bere** rozvojovým zemím částku **v hodnotě poloviny rozvojové pomoci**

Případová studie – cukr v EU

- 2017 částečná reforma, ale pořád silná podpora

Uruguayské kolo

- 80. léta – většina vyspělých zemí chce omezit výdaje na zemědělství

Uruguayské kolo

- 80. léta – většina vyspělých zemí chce omezit výdaje na zemědělství
- „**Cairns group**“ – USA, Austrálie, Brazílie a Argentina požadovaly liberalizaci
- > chtěli tvorbu **nedistorzivních dotací** – nemají ovlivňovat produkci

Uruguayské kolo

- 80. léta – většina vyspělých zemí chce omezit výdaje na zemědělství
- „**Cairns group**“ – USA, Austrálie, Brazílie a Argentina požadovaly liberalizaci
- > chtěli tvorbu **nedistorzivních dotací** – nemají ovlivňovat produkci
- EU napřed odpor, potom na začátku 90. let **reforma CAP** (moc drahé + neoliberalismus) > **platby za nevyužitou půdu**

Uruguayské kolo

- 80. léta – většina vyspělých zemí chce omezit výdaje na zemědělství
- „**Cairns group**“ – USA, Austrálie, Brazílie a Argentina požadovaly liberalizaci
- > chtěli tvorbu **nedistorzivních dotací** – nemají ovlivňovat produkci
- EU napřed odpor, potom na začátku 90. let **reforma CAP** (moc drahé + neoliberalismus) > **platby za nevyužitou půdu**
- Pro USA přijatelné > **Agreement on Agriculture**

Dohoda o zemědělství

- Doplněk ke GATT vytvářející širokou škálu výjimek = **pořád méně liberální než NAMA režim**
- Vlastně kompromis mezi USA a EU, **mezinárodně zakotvil reformu CAP**

Dohoda o zemědělství

- Doplněk ke GATT vytvářející širokou škálu výjimek = **pořád méně liberální než NAMA režim**
- Vlastně kompromis mezi USA a EU, **mezinárodně zakotvil reformu CAP**
- Potenciál mezinárodních jednání – prosadím **doma** nepopulární reformu, ve WTO vytvořím závazek > potom jej použiji jako argument proti vnitrostátní lobby
- WTO (IMF, WB) jako **commitment mechanism**

Dohoda o zemědělství

- 1) Export
- 2) Přístup na trh
- 3) Vnitřní opatření
- 4) Zdravotní aspekty

Dohoda o zemědělství

- **1) Export – zákaz nových exportních subvencí**, stávající musí být nahlášeny, zastropovány a postupně sníženy o 36 %
- > Nairobi 2015 – **úplný zákaz u vyspělých zemí**

Dohoda o zemědělství

- **2) Přístup na trh – netarifní překážky a kvóty musí být převedeny na clo, vyspělé země je potom sníží v průměru o 36 %**
- **> konec kvót!**
- - musí být **přijaty celní závazky pro všechny** zemědělské výrobky

Dohoda o zemědělství – přístup na trh

- Možnost dát si celní závazky vysoko nad reálně aplikované clo, které pak lze dle potřeby zvyšovat
- Snížení o 36 % dosáhnout snížením bezvýznamných cel na produkty, které nedovážíme
- = politika EU
- > **často místo kvót prohibitivní cla**

Dohoda o zemědělství – přístup na trh

- Možnost dát si celní závazky vysoko nad reálně aplikované clo, které pak lze dle potřeby zvyšovat
- Snížení o 36 % dosáhnout snižováním bezvýznamných cel na produkty, které nedovážíme
- = politika EU
- > **často místo kvót prohibivní cla**
- Jednání – alespoň minimální prostor pro importy > **celní kvóty**
- = určité množství zboží vstoupí na trh s relativně nízkým clem, po naplnění kvóty clo stoupne na původní úroveň

Dohoda o zemědělství

- 3) **Vnitřní opatření** – různé formy podpory zemědělství - **zelená**, **jantarová (amber)** a **modrá** schránka

Dohoda o zemědělství

- 3) **Vnitřní opatření** – různé formy podpory zemědělství - **zelená**, **jantarová (amber)** a **modrá** schránka
- **Zelená** – opatření, která nemají vliv na obchod (**transfery**) – **povoleno**

Dohoda o zemědělství

- 3) **Vnitřní opatření** – různé formy podpory zemědělství - **zelená**, **jantarová (amber)** a **modrá** schránka
- **Zelená** – opatření, která nemají vliv na obchod (**transfery**) – **povoleno**
- **Jantarová** – subvence, minimální a **garantované ceny** - distorzivní
- > sečíst = **aggregate measure of support (AMS)**, snížit o **20 %**

Dohoda o zemědělství

- 3) **Vnitřní opatření** – různé formy podpory zemědělství - **zelená**, **jantarová (amber)** a **modrá** schránka
- **Zelená** – opatření, která nemají vliv na obchod (**transfery**) – **povoleno**
- **Jantarová** – subvence, minimální a garantované ceny - distorzivní
- > sečíst = **aggregate measure of support (AMS)**, snížit o **20 %**
- **Modrá** – ovlivňují obchod, ale **motivují ke snížení produkce**
- - platby za nevyužití půdy v EU
- - **povoleno** (jinak by EU nesouhlasila s Dohodou)

Dohoda o zemědělství

- **4) Zdravotní aspekty** – nezávadnost potravin
- - AoA odkazuje na **Dohodu o sanitárních a fyto-sanitárních opatřeních**
  - viz. netarifní překážky 😊

Dohoda o zemědělství

- Výjimky pro rozvojové země – mírnější povinnosti snížení vnější ochrany, u řady z nich žádná povinnost snížit **AMS**, mohou používat exportní subvence

Katarské kolo (2001 - ∞)

- **Velký tlak rozvojových zemí na liberalizaci zemědělství**
- Zákaz exportních subvencí vyspělých zemí – jeden z mála úspěchů celého kola
- Řada koalic – G20 (většinou exportéři), G33 (rozvojové země dovážející jídlo > chtějí zachování podpory ve vyspělých státech, aby jídlo zůstalo levné), G10 (protekcionalistické vyspělé státy)
- **LDCs nemají bohatým zemím co nabídnout na výměnu**

Dohoda o zemědělství - výsledky

- Celková ochrana ve vyspělých zemích zůstala vysoká
- **Pokrok v „decoupling“** – oddělení podpory od produkce a obchodu
- **> zemědělské dotace v EU bez ohledu na objem produkce, jen transfer bohatství, neovlivňuje podněty**

Textil

Textil

- Na pracovní sílu náročné > výhoda pro země s levnou pracovní silou
- Často první druh průmyslu (Průmyslová revoluce v Británii....)

Textil

- Na pracovní sílu náročné
- Často první druh průmyslu (Průmyslová revoluce v Británii....)
- Původně zařazeno do GATT, ale strach USA z Asie
- Vstup **Japonska** do GATT 1955 – „**dobrovolné**“ **omezení vývozu** do USA (VER)

Textil

- **Příprava na Kennedyho kolo** – odpor zájmových skupin (podnikatelé a odbory v textilním průmyslu)
- > Kennedyho administrativa jako ústupek protlačila **Short-Term Arrangement on Cotton Textiles (1961)**, který rychle nahradil **Long-Term Arrangement regarding International Trade in Cotton Textiles (LTA; 1962)**

Long Term Arrangement (LTA)

- > **Síť bilaterálních kvót a dobrovolných omezení exportu**
- **Porušení MFN i zákazu kvantitativních omezení**
- > **Proti pravidlům GATT!**

Long Term Arrangement (LTA)

- > Síť bilaterálních kvót a dobrovolných omezení exportu
- Diskriminační, porušení zákazu kvantitativních omezení
- > Proti pravidlům GATT!

- V původním Short-Term Arrangement byly mezi jednotlivými státy domluveny **limity exportu** (např. UK a Indie)
- LTA stanovil, že export bavlněného textilu může oproti těmto kvótám růst maximálně **o 5 % ročně**

MFA

- Tokijské kolo – LTA nahrazeny **Multi Fibre Arrangements (MFA; 1974)**, které byly pravidelně obnovovány
- Opět tlak domácí lobby v souvislosti se schvalováním zákona – Trade Act of 1974
- **Opět sít' bilaterálních kvót a VERs**

Textil

- **Příprava na Kennedyho kolo** – odpor zájmových skupin (podnikatelé a odbory v textilním průmyslu)
- > Kennedyho administrativa jako ústupek protlačila **Short-Term Arrangement on Cotton Textiles** (1961), který rychle nahradil **Long-Term Arrangement** regarding International Trade in **Cotton Textiles** (LTA; 1962)

MFA

- Tokijské kolo – LTA nahrazeny **Multi Fibre Arrangements (MFA; 1974)**, které byly pravidelně obnovovány
- Opět tlak domácí lobby v souvislosti se schvalováním zákona – Trade Act of 1974
- **Opět sít' bilaterálních kvót a VERs**
- **Rozdíl oproti LTA** – protekce se rozšířila z bavlněného textilu i na oblečení z jiných materiálů

MFA

- Růst exportu maximálně **6 % ročně**
- „**Kvóty přeskakující FDI**“ – přesun do zemí, které nebyly do MFA zapojeny
- **Některé země nebyly zapojeny a přesunula se tam produkce – Bangladéš!**

MFA

- 80's – do MFA zapojeno 45 zemí, zároveň textil tvořil 45 % exportu rozvojových zemí do zemí OECD
- = **MFA byly základem režimu obchodu Sever-Jih!**
- + další VERs v jiných oblastech

LTA a MFA

- Dopad – zpomalilo to ve vyspělých zemích pokles zaměstnanosti, špatné pro spotřebitele
- Řešilo to jenom kvantitu - exportéři částečně kompenzovaní vyšší cenou, motivováni k vyšší kvalitě

LTA a MFA

- Dopad – zpomalilo to pokles zaměstnanosti, špatné pro spotřebitele
- Řešilo to jenom kvantitu - exportéři částečně kompenzovaní vyšší cenou, motivováni k vyšší kvalitě
- Špatné pro Čínu, Hongkong a další nejvíce konkurenceschopné země

Uruguayské kolo

- USA a ES souhlasily s **postupným zrušením MFA** výměnou za uzavření TRIPS
- > **Agreement on Textiles and Clothing**

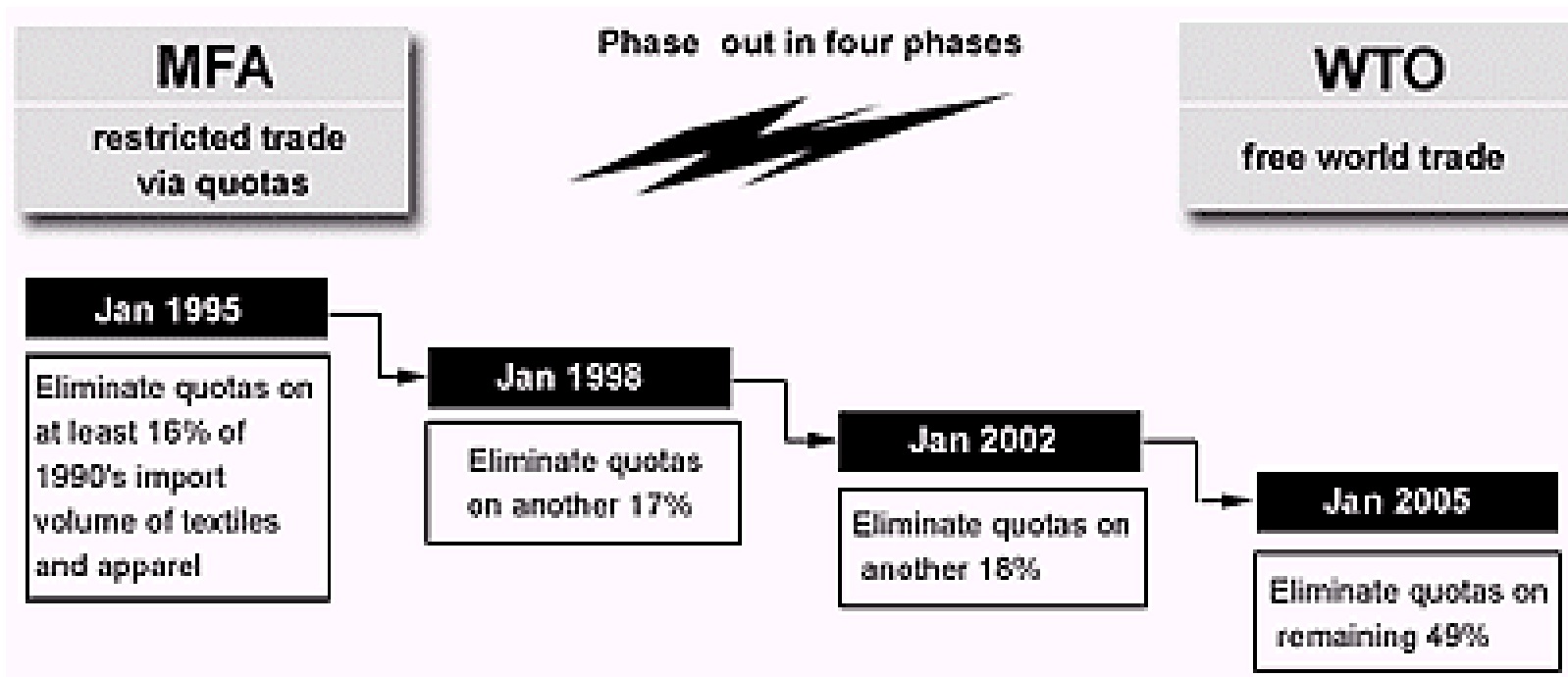
Agreement on Textiles and Clothing

- = Jednorázová dohoda o zrušení Multi-Fibre Arrangement a vrácení textilu do režimu GATT
- **Není tu tvořen speciální režim, naopak je rušen!**

Agreement on Textiles and Clothing

- = Jednorázová dohoda o zrušení Multi-Fibre Arrangement a vrácení textilu do režimu GATT
- Není tu tvořen speciální režim, naopak je rušen!
- Postupné navyšování a rušení kvót **do roku 2005**
- Vyspělé státy – **prokrastinace** - nejcitlivější kategorie zboží ponechány až do poslední vlny liberalizace
- Vůči Číně protekce zůstávala

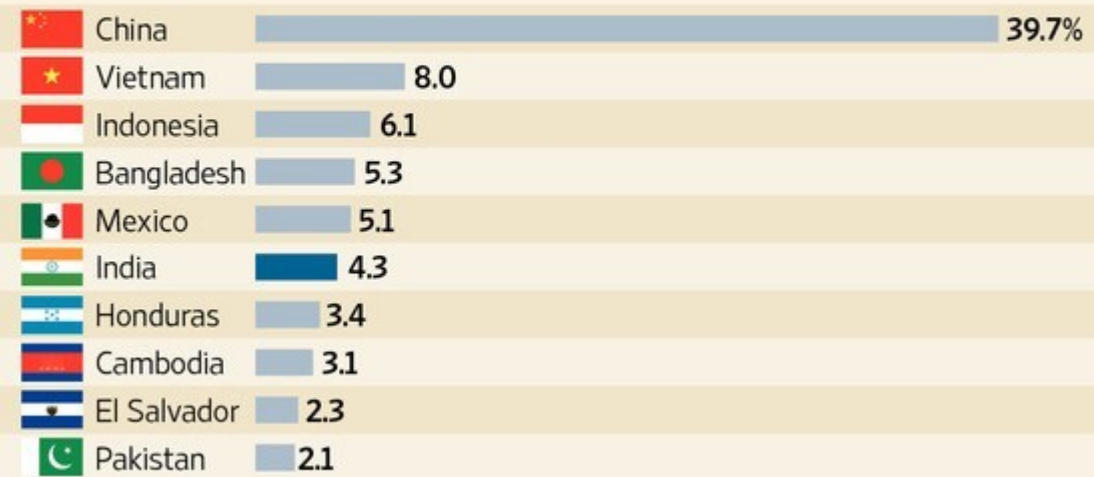

Agreement on Textiles and Clothing

- Zrušení kvót 2005 > **obrovský boom importu!**
- Americké importy textilu z Číny vzrostly za rok o **270 %!**
- Čínský protokol o vstupu do WTO (2001) –dovoloval diskriminaci a arbitrární zvyšování cel až do roku **2013**
- Čína raději souhlasila s dočasným obnovením kvót na textil, GATT režim až 2013

In Fashion

Top apparel exporters to the U.S. in 2010

Source: Commerce Department

Výsledky ATC

- Úspěšné zahrnutí textilu a oblečení pod režim GATT 1994
- Protekcionismus se přechodně koncentroval na Čínu – **dobré pro ostatní rozvojové země**
- Vyspělé státy mají pořád relativně vysoká cla, ale **kvantitativní omezení byly odstraněny**

Vícestranné dohody

Vícestranné dohody

- Z minula – dva typy – uzavřené a otevřené

Vícestranné dohody

- Z minula – dva typy – uzavřené a otevřené
- **Otevřené** – závazky pouze pro signatáře, ale výsledky se aplikují na všechny členy WTO

Vícestranné dohody

- Z minula – dva typy – uzavřené a otevřené
- **Otevřené** – závazky pouze pro signatáře, ale výsledky se aplikují na všechny členy WTO
- **V souladu s MFN > není potřeba, aby s tím souhlasili ostatní = je to kompromis mezi členy GATT, vlastně sjednané snížení cel**

Vícestranné dohody

- Z minula – dva typy – uzavřené a otevřené
- **Otevřené** – závazky pouze pro signatáře, ale výsledky se aplikují na všechny členy WTO
- **V souladu s MFN > není potřeba, aby s tím souhlasili ostatní = je to kompromis mezi členy GATT, vlastně sjednané snížení cel**
- **> strach z černých pasažérů > požadavek minimálního množství států = „critical mass agreements“**

Information technology agreement

- Uruguay – **dohody mezi vyspělými státy o snížení některých cel na 0**
> „zero for zero agreements“
- Podpora exportních lobby
- Zemědělské, stavební a medicínské vybavení, léky, hračky, pivo...

Information technology agreement

- **Informační technologie** – nepodařilo se dojednat – uzavřeno až **1997**
- Počítače, jejich části, tiskárny, mobily, **polovodičové čipy** a stroje pro jejich výrobu...

Information technology agreement

- **Informační technologie** – nepodařilo se dojednat – uzavřeno až **1997**
- Počítače, jejich části, tiskárny, mobily, polovodičové čipy a stroje pro jejich výrobu...
- Signatáři tvoří 97 % světového obchodu s těmito produkty
- 2015 – rozšíření („ITA II.“)

Information technology agreement

- Ale – obchodní válka USA a Číny – cla + ochrana citlivých technologií
- Obrovské subvence
- Běžná cla jsou odstraněná, ale z digitálních technologií se reálně stává oblast mezinárodní konkurence – přesah do vojenství

- Do budoucna – **critical mass agreements jsou dosažitelné i v současné patové situaci – protože nemusí souhlasit všichni**

Uzavřené PLA

Uzavřené PLA

- Tokio:
- Mléko
- Hovězí maso
- Obchod s civilními letadly
- Veřejné zakázky

Uzavřené PLA

- Tokio:
- Mléko – zrušeno a nahrazeno AoA
- Hovězí maso - zrušeno a nahrazeno AoA
- Obchod s civilními letadly
- Veřejné zakázky

Uzavřené PLA

- Tokio:
- Mléko – **zrušeno a nahrazeno AoA**
- Hovězí maso - **zrušeno a nahrazeno AoA**
- Obchod s civilními letadly – Airbus vs Boeing - zrušení cel, omezení subvencí – **pořád platná dohoda**
- Veřejné zakázky

Veřejné zakázky

- Jediná významná PLA dohoda! – hospodářsky významné téma, které není jinde v systému WTO řešeno
- 5-10 % HDP!

Veřejné zakázky

- Jediná významná PLA dohoda! – hospodářsky významné téma, které není jinde v systému WTO řešeno
- 5-10 % HDP!
- Pokud by byla mnohostranná, řadila by se zřejmě na úroveň GATT, GATS, TRIPS

Veřejné zakázky

- Vlády chtějí nakoupit levně + podpořit domácí výrobce (průmyslová politika), někdy vyhrazeno pro státní podniky (ČEZ)

Dohoda o veřejných zakázkách

- **Government Procurement Agreement, GPA**
- **> nediskriminace ve veřejných zakázkách (MFN)**

Dohoda o veřejných zakázkách

- **Government Procurement Agreement, GPA**
- > nediskriminace ve veřejných zakázkách (MFN)
- Hodnota zakázky musí překročit minimální hranici

Dohoda o veřejných zakázkách

Table 11.1. GPA thresholds for coverage of procurement contracts (SDRs)

Category of Procurement	Threshold
Central government entities	
Goods	130,000
Services except construction services	130,000
Construction services	5,000,000 [†]
Annex 2: Subcentral government entities	
Goods	200,000 [‡]
Services except construction services	200,000 [‡]
Construction services	5,000,000 [§]
Annex 3: All other entities whose procurement is covered by the Agreement	
Goods	400,000 [¶]
Services except construction services	400,000 [¶]
Construction services	5,000,000 [§]

In general public enterprises or public authorities such as utilities.

[†] Israel: 8.5 million; Japan 4.5 million (with architecture services: 450,000).

[‡] US and Canada: 355,000; Israel: 250,000.

[§] Israel: 8.5 million; Japan and Korea: 15 million.

[¶] Canada and Israel: 355,000; Japan: 130,000.

Source: WTO Government Procurement Agreement.

Dohoda o veřejných zakázkách

- Hodnota zakázky musí překročit minimální hranici
- **Každý stát si sám specifikuje, na jaké zakázky se GPA uplatní –** schémata s výpisy entit (státní pošta, školy....) + typů zboží a služeb

Dohoda o veřejných zakázkách

- Hodnota zakázky musí překročit minimální hranici
- Každý stát si sám specifikuje, na jaké zakázky se GPA uplatní – schémata s výpisy entit (státní pošta, školy....) + typů zboží a služeb
- Signatáři – OECD země, **Čína není stranou** – kritika
- Pravidelné revize, poslední 2014

Shrnutí

- **Zemědělství** – úspěšné odstranění kvót a exportních subvencí, přetrvává vysoká vnitřní podpora a vysoká cla
- **Textil** – úplné odstranění kvót, začlenění do GATT režimu
- **Informační technologie** – jedna z dohod o snížení cel na 0
- **Veřejné zakázky** – nediskriminace mezi signatáři

- Děkuji za pozornost 😊